

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 838

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2020

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de informele Telecomraad van 7 december. Tijdens de informele Telecomraad zal een beleidsdebat plaatsvinden over de Data Governance Act. Daarnaast zijn er verschillende diversienpunten geagendeerd. Het voorzitterschap zal de Raad informeren over de laatste stand van zaken m.b.t. de onderhandelingen over de e-Privacyverordening, de derogatie van de e-Privacyverordening, het *Digital Europe Programme*, de verordening ter oprichting van een Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging en het netwerk van nationale coördinatiecentra, de raadsconclusies digitale veiligheid van verbonden apparaten, de verklaring voor een Europees initiatief over processoren en halfgeleider technologieën en de herziening van de netwerk- en informatieveiligheid richtlijn. De Europese Commissie zal verder een toelichting geven over de *Digital Services Act* en *Digital Markets Act* en het Commissie Werkprogramma 2021. Tot slot zal het inkomende Voorzitterschap Portugal hun werkprogramma presenteren.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Geannoteerde agenda

Data Governance Act

Gedachtewisseling

Er zal naar verwachting een gedachtewisseling plaatsvinden over de Data Governance Act. De Data Governance Act is onderdeel van de Europese data strategie¹ die als doel heeft om het verantwoord gebruik, opslag en deling van data in Europa te stimuleren. Het voorstel van de Europese Commissie wordt op zijn vroegst op 24 november gepubliceerd. Nederland verwelkomt de aandacht op het onderwerp. Zoals aangegeven in de kabinetsvisie² op datadeling tussen bedrijven en de Nederlandse reactie³ op de Europese datastrategie, is het uitgangspunt voor Nederland dat de overheid het vrijwillige datadelen gaat faciliteren en dat burgers en bedrijven grip op gegevens hebben. Het ontwikkelen van Europese Data Spaces kan hier een belangrijke rol inspelen. Een inhoudelijke beoordeling van het voorstel van de Commissie in de vorm van een BNC-fiche zal gezien het moment van publicatie van het voorstel niet voor de informele Telecomraad zijn afgerond. Dit beperkt mijn inbreng.

Diversenpunten

e-Privacyverordening

Informatie van het Voorzitterschap

Ondanks vorderingen onder het Duits Voorzitterschap is het niet gelukt om tot een algemene oriëntatie te komen in de Raad op het e-Privacy dossier. Tijdens de informele Telecomraad zal het Voorzitterschap de lidstaten informeren over de status van de onderhandelingen en naar verwachting een overzicht geven van specifieke punten waar nog geen overeenstemming over is bereikt binnen de Raad.

Belangrijke discussies die momenteel plaatsvinden in de Raad concentreren zich voornamelijk op de verwijdering van de grondslag «gerechtvaardigd belang» ter uitzondering op het communicatiegeheim en bij de zogenoemde cookiebepaling, hetgeen door Nederland, en een meerderheid in de Raad gesteund wordt. Een ander punt van discussie is de zogenaamde «*cookiewall*» bepaling. Nederland pleit op dit punt voor het verbieden van *cookiewalls*, tenzij gebruikers de mogelijkheid wordt geboden toegang te krijgen tot de door hun gewenste digitale dienst via een redelijke, alternatieve optie. Tenslotte spreekt een meerderheid van lidstaten, inclusief Nederland, zich uit tegen het voorstel van het Voorzitterschap om specifieke data retentie bepalingen te schrappen uit de tekst. Het Duits Voorzitterschap acht dat deze bepalingen niet meer nodig zijn tegen het licht van recente uitspraken het Europese Hof van Justitie, die voldoende gedetailleerde uitleg zou geven. Aangezien de jurisprudentie echter aantoont dat data retentie maatregelen voor nationale veiligheidskwesties wel degelijk onder het EU recht kunnen vallen, vindt Nederland het belangrijk dat secundair Unierecht moet kunnen toelichten wanneer dit wel of niet het geval is.

Het Europees Parlement heeft in oktober 2017 in een plenaire stemming haar gemeenschappelijke rapport op het ePrivacy dossier aangenomen. Zodra de Raad een algemene oriëntatie heeft bereikt kunnen de zogenaamde «trilog» onderhandelingen plaatsvinden, waarbij het parlement en de Raad, met de Commissie als bemiddelaar, trachten tot een compromistekst te komen. De verwachting is dat er onder het

¹ COM(2020) 66.

² Kamerstuk 26 643, nr. 594.

³ Kamerstuk 21 112, nr. 2858.

inkomend Portugees Voorzitterschap in de eerste helft van 2021 een gemeenschappelijke Raadsstandpunt kan worden bereikt.

Derogatie e-Privacyverordening

Informatie van het Voorzitterschap

Het Duits Voorzitterschap zal de laatste stand van zaken toelichten van de onderhandelingen over de ePrivacy derogatie. Het voorstel betreft een tijdelijke derogatie van delen van de ePrivacy richtlijn, om het gebruik van technologieën door hostingbedrijven voor de verwerking van persoons- en andere gegevens mogelijk te maken, met het oog op de bestrijding van seksueel misbruik van kinderen op het internet. Hierdoor kunnen hostingbedrijven deze content blijven detecteren en verwijderen, ook na inwerkingtreding van de Telecomcode. Voor Nederland is het belangrijk dat dit op vrijwillige basis blijft gebeuren. Hetgeen derhalve geen verplichting voor hostingbedrijven e.d. meebrengt om op dergelijke content te scannen. Het gaat om een tijdelijke en afgebakende oplossing.

Op 28 oktober jl. heeft Nederland ingestemd met het mandaat voor onderhandelingen met het Europees Parlement. Aandachtspunt voor Nederland was dat lidstaten zelf de keuze houden voor wat betreft de autoriteit die de beoordeling over de technische middelen zal uitvoeren.

Digital Europe Programme

Informatie van het Voorzitterschap

Het Duits voorzitterschap zal de laatste stand van zaken toelichten over de onderhandelingen van het *Digital Europe Programme*. De onderhandelingen over het programma zijn vergevorderd, maar de afronding hiervan hangt samen met de nog lopende onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader.

Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging en het netwerk van nationale coördinatiecentra

Informatie van het Voorzitterschap

Het Voorzitterschap zal de laatste stand van zaken toelichten over de onderhandelingen van de verordening voor oprichting van het Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging en het netwerk van nationale coördinatiecentra.

Omdat deze verordening gekoppeld is aan de verordening voor het Kaderprogramma Horizon Europe, geldt ook dat de definitieve afronding van de onderhandelingen pas kan plaatsvinden als de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader zijn afgerond. Daarnaast moet er ook een besluit komen over de zetel van het kenniscentrum. Er zijn een aantal lidstaten dat zich heeft aangemeld als kandidaat voor de zetel. Besluitvorming over de locatie van dit centrum zal na de informele Telecomraad plaatsvinden, maar naar verwachting wel voor het einde van dit jaar. Nederland neemt in haar keuze en stem voor de locatie van het centrum eerdere toezeggingen aan de Kamer (middels het BNC-fiche⁴) en de criteria die door het Duits Voorzitterschap zijn opgesteld mee, met onder meer een focus op een connectie met het cybersecurity ecosysteem, toegankelijkheid van de locatie, en de connectiviteit, beveiliging en interoperabiliteit met IT-faciliteiten van het centrum.

Raadsconclusies digitale veiligheid van verbonden apparaten

Informatie van het Voorzitterschap

De Raad is voornemens conclusies aan te nemen over de digitale veiligheid van verbonden apparaten (*Internet of Things*). Doel is om

⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 2705.

aandacht te vestigen op het toenemende aantal van verbonden apparaten, de bijbehorende digitale veiligheidsrisico's en daarbij de Europese initiatieven te adresseren die beogen om de basis te leggen voor het vaststellen van minimale beveiligingsnormen voor verbonden apparaten in de nabije toekomst. Deze raadsconclusies zouden moeten worden opgevolgd door latere (trio-)voorzitterschappen en kunnen leiden tot verdere initiatieven van de Europese Commissie.

De Nederlandse inzet voor deze conclusies is in lijn met de inzet van de Roadmap Digitaal Veilige Hard- en Software⁵. Nederland verwelkomt het Duitse initiatief om het Europese belang van de digitale veiligheid van verbonden apparaten te benadrukken in raadsconclusies. Het ontwikkelen van Europese wet- en regelgeving voor de digitale veiligheid van verbonden apparaten draagt bij aan de versterking van digitale soevereiniteit in Europa. Europa kan de standaard zetten met haar wet- en regelgeving door het te baseren op Europese publieke normen en waarden, zoals digitale veiligheid, privacy en consumentenbescherming. Digitaal veilige verbonden apparaten dragen daarmee bij aan het concurrentievermogen van Europa op mondiaal niveau. Nederland maakt zich al enige jaren hard voor Europese wettelijke digitale veiligheidseisen voor verbonden apparaten via de Europese richtlijn voor radio apparatuur (de *Radio Equipment Directive*, RED). Voor Nederland is het van belang dat op korte termijn deze minimale eisen in de EU worden gesteld, zodat op termijn producten die niet aan deze eisen voldoen van de markt kunnen worden geweerd. Daarnaast staat Nederland positief tegenover de ontwikkeling van Europese horizontale regulering om de digitale veiligheid van verbonden apparaten in de EU verder te verbeteren in samenspel met andere Europese maatregelen. Voorbeelden hiervan zijn certificering onder de Cyber Security Act en sectorale wet- en regelgeving waarvoor sectorspecifieke en/of hogere veiligheidseisen noodzakelijk zijn.

Over de conclusies wordt op het moment van schrijven nog onderhandeld. Nederland werkt nauw samen met andere lidstaten om de raadsconclusies aan te nemen. De raadsconclusies zullen naar verwachting via een schriftelijke procedure worden aangenomen.

Digital Services Act & Digital Markets Act

Informatie van de Europese Commissie

Naar verwachting komt de Europese Commissie in december met twee voorstellen. Dit pakket bestaat uit (1) de herziening van de zogenaamde e-commercerichtlijn, de *Digital Services Act* (DSA) en (2) ex ante regelgeving voor grote online platforms met een poortwachtersfunctie, de *Digital Markets Act* (DMA). De Europese Commissie zal tijdens de informele Telecomraad een presentatie geven met een toelichting hierover.

Zodra de Commissie wetgevende voorstellen heeft gepubliceerd over de DSA en de DMA ontvangt uw Kamer conform de geldende afspraken een verder uitgewerkte Nederlandse inzet en positie via een BNC-fiche.

Commissie Werkprogramma 2021

Informatie van de Europese Commissie

De Europese Commissie zal een toelichting geven op het onlangs gepresenteerde Commissie Werkprogramma⁶, waarbij de Commissie een vooruitblik zal geven op de prioriteiten voor 2021. Uw Kamer zal op korte termijn de Nederlandse appreciatie op het Commissie Werkprogramma 2021 ontvangen.

⁵ Kamerstuk 26 643, nr. 535.

⁶ COM(2020) 690.

Verklaring voor een Europees initiatief over processoren en halfgeleider technologieën

Informatie van het Voorzitterschap

De verklaring voor een Europees initiatief over processoren en halfgeleider technologieën is door de Europese Commissie, gezamenlijk met het Duits voorzitterschap, opgesteld. In deze verklaring committeren ondertekenende landen zich aan het actief bevorderen van het complete semiconductor ecosysteem binnen de Europese Unie. Nederland heeft de intentie om deze verklaring te tekenen, maar de ondertekening zal afhangen van het verloop van de onderhandelingen en de finale tekst van de verklaring. Het belang van semiconductor technologie is groot, omdat het in bijna alles verwerkt is, van auto's tot mobiele telefoons en netwerken, en het voedt de slimme apparaten en services die we tegenwoordig gebruiken. Om het concurrentievermogen en de lange termijn weerbaarheid van Europa hoog te houden is het nodig om het mondiale marktaandeel dat Europa heeft op deze markt te vergroten. Hierdoor moet er ingespeeld worden op de ontwikkeling van de volgende generatie processoren en semiconductors, waartoe investeringen nodig zijn. Essentieel hierbij is dat de Europese industrie op alle schakels van de elektronica waardeketen zijn positie behoudt of versterkt.

Nederland staat positief tegenover de ontwikkeling van semiconductor technologie en de intentie van de Europese Commissie om hier nog meer op in te zetten. Nederland werkt al jaren samen met publieke en private actoren in dit Europese ecosysteem. Nederland is hierin voorstander van de ontwikkeling van een Industrie Alliantie, die vertegenwoordigers heeft vanuit het bedrijfsleven, de Europese Commissie, de lidstaten en kennisinstellingen. De Industrie Alliantie moet komen tot een lange-termijn strategie, waarin naar verschillende facetten gekeken wordt om de positie van Europa op het mondiale speelveld te versterken. Hierbij is te denken aan continue innovatie, verzekeren van een «level playing field» op mondiale schaal en passende financieringsvormen. Conform de visie op de industrie brief⁷, wordt er in nauwe afstemming met de bedrijven in deze sector de mogelijkheid onderzocht voor verdere samenwerking binnen Europa en aansluiting bij het IPCEI initiatief op het gebied van micro-elektronica.

Herziening netwerk- en informatieveiligheid richtlijn

Informatie van het inkomend Voorzitterschap

Met het oog op de herziening van de netwerk- en informatieveiligheid (NIB) richtlijn, waarvan de publicatie vooralsnog gepland staat op 15 december, heeft een aantal lidstaten een non-paper opgesteld. Voornaamste punt in het non-paper is dat de NIB-richtlijn zijn huidige juridische vorm moet behouden en niet moet worden omgezet in een verordening, om zo ruimte te laten voor nationale implementatie. Nederland kan de inhoud van dit non-paper steunen. Daarnaast is voor Nederland van belang dat de risico-gebaseerde benadering voor het bepalen van de scope en de beveiligingsmaatregelen uit de NIB-richtlijn behouden blijft.

Werkprogramma van het inkomend Voorzitterschap

Informatie van het inkomend Voorzitterschap

Het inkomend Voorzitterschap, Portugal, zal een toelichting geven op hun werkprogramma.

⁷ Kamerstuk 29 826, nr. 124.